

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3018/2022. (I. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.VII.40.149/2021/2. számú végzésével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria Kpkf. VII.40.149/2021/2. számú, 2021. július 29. napján átvett végzése ellen, 2021. szeptember 20-án. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, tekintettel arra, hogy az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint annak 28. cikkét is; javasolta a végzés megsemmisítését az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. A beadvány tartalma szerint, továbbá az első- és másodfokú döntés alapján azt lehet megállapítani, hogy a hivatásos szolgálati viszonyban állt indítványozó 2021. január 31. napján kelt iratával a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 85. § (1) bekezdésében foglalt okok miatt 2021. február 1-jén közölt azonnali hatályú lemondását jelentette be munkáltatójánál arra hivatkozva, hogy a szolgálati előljárói részéről őt a törvényben meghatározott jogaiban és emberi méltóságában történt olyan súlyos sérelmek érték, amelyek alapján a szolgálati jogviszonynak fenntartása a továbbiakban tőle nem volt elvárható. A munkáltató a 2021. február 9. napján kelt parancsában a jogviszony megszüntetéséről határozott. A személyi állományra vonatkozó parancsában a munkáltató a felperes hivatásos szolgálati jogviszonyát 2021. február 2. napi hatállyal a Hszt. 80. § (2) bekezdés *c*) pontja és 83. §-a alapján – a szolgálati jogviszonyáról történő azonnali hatályú lemondása miatt –, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr.) 47. § (2) bekezdésére figyelemmel megszüntette. A személyzeti állományparancsban az alperes a Hszt. 85. § (2) bekezdése szerinti, az azonnali hatályú lemondásra okot adó körülményt nem találta megalapozottnak, ezért megállapította, hogy az indítványozó köteles megtéríteni a lemondási időre járó (két havi) illetménynek megfelelő összeget. Tájékoztatás adott arról, hogy az indítványozó (felperes) a BMr. 47. § (2), (4)–(6) bekezdései alapján elveszíti a jogosultságát az egyenruha viselésére, a rendfokozat használatára, a lakás-és egyéb hitelek kedvezményes törlesztésére és a szolgálati lakás használatára.
- [3] A bíróság által megállapított tényállás szerint a munkáltató tájékoztatást adott a parancsban foglaltak elleni jogorvoslat lehetőségéről, amely szerint a kézbesítéstől számított 15 napon belül szolgálati panasz benyújtására van lehetőség [Hszt. 267. § (3) bekezdés]. Az indítványozó (felperes) 2021. március 9. napján a Fővárosi Törvényszékhez közvetlenül előterjesztett keresetlevelében kérte az azonnali hatályú lemondása – annak minden pontjára kiterjedő – jogszerűségének megállapítását. A törvényszék a felperes keresetlevelét visszautasította a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdés *e*) pontja alkalmazásával (10.K.702.499/2021/2. számú végzés). Eszerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes anélkül indít pert, hogy bármely fél a vitatott tevékenységgel szemben jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette volna, vagy a pert más közigazgatási eljárásnak kell megelőznie. Érvelése szerint a felperes a keresetlevelét közvetlenül a bírósághoz nyújtotta be anélkül, hogy igényét az alperesnél szolgálati panasszal (Hszt. 267. §) érvényesítette volna. A jogszabály a keresetindítást a szolgálati panasz benyújtását követő, az alperes által hozott határozat meghozatalához köti, ennek hiányában a törvény által megkívánt bíró út igénybevételének lehetősége nem áll fent. Az indítványozó fellebbezett, a Kúria a végzést helybenhagyta.

- [4] 1.2. A beadvány szerint „az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdés, a bírói döntést érdemben befolyásoló alapjog sérelem, egyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés is. A Kúria jelen alkotmányjogi panasszal támadott Kpkf.VII.40.149/2021/2. számú végzésének meghozatala során anyagi jogi jogszabálysértést követett el és ezzel összhangban megalapozatlan indokolást adott. Így olyan helyzetet teremtett, hogy felperest elzárta a jogszerű igényének érvényesítésétől. A Kúria ezzel megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint annak 28. cikkét is, amivel figyelmen kívül hagyta a törvény szövegét, illetve azt kiterjesztően/tévesen értelmezte.”
- [5] Az Abtv. 29. § szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítvány a tartalma alapján a következők szerint jelöli meg.
- [6] A Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el. Egyrészt, mert a Kúria járt el másodfokon, így a felülvizsgálati rendkívüli perorvoslatot nem lehet igénybe venni, perújítási okok nem állnak fenn, másrésztől a Kúria döntése törvénysértő, így kizárólag az alkotmányjogi panasz áll rendelkezésre. A Kúria azzal, hogy a Hszt. 270. § (1) bekezdés a) pontja és a Hszt. 267. §-a értelmében felperest a Hszt. hatálya alatt álló szolgálati viszonyban foglalkoztatott személynek minősítette és ezért helybenhagyta az elsőfokú bíróság keresetlevél visszautasító végzését annak ellenére, hogy felperes 2021. február 2. napja óta nem állt a Hszt. hatálya alatt, sértette a Kp. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, mely szerint feladata lett volna, hogy eljárásával a közigazgatási tevékenységgel megvalósított jogsértéssel szemben – erre irányuló megalapozott kérelem esetén – hatékony jogvédelmet biztosítson. Döntése alapján azonban felperes nem gyakorolhatta a jogait az alperes által okozott jogsértések bírói elbírálása során, hiszen sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárásban az ügy érdemét illetően vizsgálat fenti indokolások miatt nem történt. Ezzel pedig a bíróság felperest a bírósághoz fordulás jogától fosztotta meg.
- [7] A Kúria sértette a tisztességes eljárás követelményét is az eljárása során, ami a Kp. 2. § (2) bekezdésének és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 346. § (4)–(5) bekezdésének megsértésében nyilvánult meg. Ez alapján a Kúria döntésének indokolása nem tartalmaz olyan jogi indokolást, amelyből egyértelműen megállapítható lenne az, hogy egy szolgálati viszonyból eredő jogvita esetében, a már szolgálati viszonyban nem álló civil személy továbbra is a szolgálati viszonyra vonatkozó törvényben szabályozott szolgálati panasz jogintézményével köteles élni. A Hszt.-ben és BMr.-ben nincs rendelkezés arra vonatkozóan, hogy megszünt szolgálati viszony esetében ezek a rendelkezések lennének alkalmazandók. Ezzel az eljárásával a Kúria a Kp. 2. § (3) bekezdésében meghatározott eljárási igazságosság érvényesülését is akadályozta, mivel így felperes az eljárási jogait nem gyakorolhatta megfelelően. A Kúria megsértette az Alaptörvény 28. cikkét, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik.
- [8] A Kúria az eljárása során a jogszabály szövegét nem céljának megfelelően és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte akkor, amikor egyrészt leírta azt, hogy felperes már nem állt szolgálati viszonyban alperessel az igényérvényesítéskor, ugyanakkor azt is megállapította, hogy ennek ellenére mégis a Hszt. hatálya alatt álló hivatásos állományú tagokra vonatkozó rendelkezések vonatkoznak rá. Ezzel a törvény szövegét úgy értelmezte, hogy a már szolgálati viszonyban nem álló felperesre ugyanazok a rendelkezések vonatkoznak, mint a szolgálati viszonyban álló személyekre.
- [9] A Kúria az indokolásában hivatkozik a Hszt. 270. § (1) bekezdés a) pontjában és a (2) bekezdésében írtakra is. A (2) bekezdés alapján bírósághoz akkor lehet közvetlenül fordulni, ha a törvény a rendvédelmi szervben belüli eljárásról nem rendelkezik. Ezt figyelembe véve megállapítható az is, hogy az azonnali hatályú lemondást követő eljárásról a Hszt. nem rendelkezik, azaz felperes közvetlen bírósághoz fordulása jogszerű volt. A Kúria ennek ellenére mégis fentiek szerint döntött, amivel saját indokolásának is ellentmondott, egyúttal sértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését a tisztességes eljárás körében és a 28. cikkét a jogszabály szövegének értelmezése körében.
- [10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti fel-

tételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [11] 3. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a benyújtásra nyitva álló hatvan napos határidőn belül nyújtotta be.
- [12] 3.1. A jelen ügyben nem kellett vizsgálni, hogy az Abtv. 27. §-ában foglalt az a feltétel, amely szerint az alkotmányjogi panasz feltétele az indítványozó jogorvoslati lehetőségeinek a kimerítése, teljesült-e. A jelen alkotmányjogi panasz tárgya olyan bírói döntés, amely ellen további jogorvoslatra nincs lehetőség. A bírói döntések a Kp. szerinti közigazgatási jogorvoslat kimerítéséről, illetve arról szólnak, hogy a pert más közigazgatási eljárásnak kell megelőznie. A panasz éppen azt a kérdést veti fel, hogy lehetett-e alkalmazni a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban olyan értelemben, amely a szolgáltatási panaszt a konkrét eset körülményei között is megelőző, jogorvoslati eljárásnak tekinti.
- [13] 3.2. A panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], tartalmazza ugyanis az a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 26. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Ugyanakkor a panasz az Alaptörvény 28. cikke sérelmére is hivatkozik; erre a szabályra alkotmányjogi panasz nem alapítható; ezért e rendelkezés állított sérelmét illetően nem kellett vizsgálni.
- [14] Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt, hogy az indítványozó érintettségének fennállása megállapítható-e a jelen esetben. Az indítványozó érintettségét az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja megalapozza: a bírósági eljárásban fél volt.
- [15] 3.3. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdéséből következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmében keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [16] 3.4. Az indítványra okot adó ügyben az indítványozó a munkáltató döntése ellen keresettel fordult a bírósághoz [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], jogorvoslatként az elsőfokú végzés ellen fellebbezéssel élt. Mindkét, az ügyben eljáró bíróság azt a jogalkalmazást érintő kérdést döntötte el, hogy az adott esetben a szolgáltatási parancsban foglalt, a jogorvoslatról, a szolgáltatási panasz előterjesztésének lehetőségéről szóló tájékoztatás, a Hszt. erről szóló egyes szabályai és a Kp. 48. § (1) bekezdése hogyan alkalmazandó. A Kúrai végzése az indítványozó érveivel, az elsőfokú bíróság jogértelmezésével részletesen foglalkozott (Indokolás [14]–[22]). Az alkotmányjogi panasz ennek, a Hszt.-t, a BMr.-t és a Kp.-t érintő jogértelmezési kérdésnek a felülvizsgálatára irányul.
- [17] Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján a fentiekre figyelemmel nem állapítható meg, hogy a Kúria döntésével kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jognak a panaszban állított sérelmét illetően fennállnának.
- [18] A bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik felhatalmazással [21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]].

[19] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Kúria végzése elleni panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2021. december 14.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3721/2021.

